

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

**на ЦУС пред XII конгрес
на Съюза на ветераните от войните в България**

Уважаеми държавни ръководители,

Уважаеми ръководители на партийни и масови организации,

Уважаеми гости – дами и господа,

**Скъпи другари делегати на Дванадесетия конгрес на
Съюза на ветераните от войните в България,**

Изминаха три бурни тревожни години от XI конгрес на СВВБ (състоял се на 17.06.2019 г.). Съюзът в този вид навърши 32 години от своя учредителен конгрес, състоял се на 07.03.1990г. Но корените на Съюза са от края на 19 век. Първият предвестник на Съюза е Централното поборническо опълченско дружество „Шипка“. В първите 10 години на Съюза имаше членове живи ветерани от Първата световна война. В момента членуват само ветерани от Втората световна война и те са около 200 човека и всички над 95-годишна възраст. (През 1984г. са дадени удостоверение за участие във войната на 380 000 души).

В Закона за ветераните от войните на Република България, държавата и българският народ ясно изразяват и подчертават отношението си към ветераните – които като „военнослужещи са взели участие в бойните действия по време на война, водена от българската държава в защита на националните интереси и териториалната цялост на България“. Затова „Държавата полага особени грижи за защита на моралните и социалните интереси, на престижа и достойнството на ветераните от войните“.

От своя страна в знак на благодарност на държавата и народа, в своя Устав Съюзът поема ангажимента:

Да обединява своите членове, „да осигурява участието им в процесите за обществено развитие на Република България“ (чл.6 т.1);

„Да възпитава българските граждани в преклонение пред героизма на българските воители, вярноост към българската бойна слава и национален дух, да съдейства за издигане на националното самочувствие за опазване на мира и териториалната цялост на страната“ (чл.6 т.2);

„Да проявява инициатива пред органите на държавното и местното управление за решаване социалните и здравословните проблеми на ветераните“ (чл.6 т.4).

България участва във Втората световна война, за да защити своята териториална цялост. Ако не беше участвала, в резултат на политиката на монархофашистката власт, която ни присъедини към хитлерофашистката коалиция и обяви война на Англия и САЩ, в края на войната ни чакаше поредната и най-тежка национална катастрофа.

След XI конгрес, на Съюза се наложи да работи при най-трудна и тревожна международна и вътрешна обстановка. Към многогодишната икономическа, социална, здравна и културна криза, многобройните военни конфликти и миграционни процеси, в последните години се прибави световната вирусна пандемия, а през тази година и войната в Европа между Русия и Украйна. Война между два братски славянски народа, които са ни освободили от турско робство за да ни има днес – България и нас самите. Война, предизвикана от властващата световна финансова олигархия, която трупа печалби за сметка на жертвите на двата народа и за сметка на Европейските народи.

Под влияние на външни сили националността и държавността на нашата страна е силно разстроена. Тревожни са опитите за забравя, подмяна и фалшифициране на нашата история, на нашето героично минало. Силно се занижи чувството за колективизъм, взаимопомощ и взаимно уважение.

Тревожен стана демографският проблем. Младите и талантливите напускат България. Зачестиха неофашистките прояви.

Тревожни проблеми имаме и в самия Съюз. Ветерани, членове на Съюза за тази година са около 200 за цялата страна. Като членове на Съюза силно намаляха и техните потомци. Ограничените контакти поради корона-вируса затрудниха работата на колективните органи – управителни съвети и бюра. Неочаквано от ЦУС и Изпълнителното бюро ни напуснаха (починаха) много талантливи и отговорни фигури. Изпълнителното бюро на Централното управление намаля с 3 човека. Напуснаха ни ген. Топалов, Софи Пинкас и Иван Смарандов. По здравословни причини трудно

изпълняваха функциите на заеманата от тях длъжност – председателя Иван Сечанов, членовете на Изпълнителното бюро Тодор Гогов и Аврам Ниего. Преди повече от година ни напуснаха поради заболяване домакинът Марин Илиев и протоколчика. Почти цялата работа от силно намаления брой членове на Изпълнителното бюро се поемаше и вършеше безотказно от зам.-председателите Петър Пандурски и Спирдон Спирдонов, от председателя на ЦКРК Ели Кошрова, Мария Стоянова, Емилия Стойчевска, главния счетоводител Дарина Маноилова и касиер-деловодителя Уляна Стоянова. Много време и сили заделиха те в тази напрегната предконгресна ситуация, за което сърдечно им благодарям.

Силно занемариха работата си 3-4 областни ръководства, които имат нужда от помощ.

В такава, накратко спомената, неспокойна, тревожна обстановка ще трябва да се решават проблемите пред нашия Съюз. Споделяме по - подробно информация за направеното и проблемите по основните направления от дейността на Съюза – военно-патриотичната и родолюбива дейност, решаване на социалните и здравни проблеми на ветераните, международната дейност и организация на работата в Съюза, в която влизат и проблемите на финансирането и контрола.

1. Военно-родолюбивата и патриотична дейност

Между двата конгреса беше направено немалко за продължаване на традицията военно-родолюбивата дейност да бъде една от силните страни на Съюза на ветераните от войните на България (СВВБ). Тя бе насочена към съхраняване и популяризиране на военната ни история, запазване живата памет на ветераните и по-активно включване на младите хора.

Основно в този период работихме под знака на 75 години от края на Втората световна война и Победата над фашизма. Разбира се, както на централно, така и на местно ниво, участвахме, според възможностите си, в отбелязването на официалните празници и исторически годишнини. Разчитахме на подкрепата на Министерството на отбраната и на реализирането на инициативите, съвместно с другите военно-патриотични организации, както и на областните администрации, общините и кметствата.

Потърсихме форми за благодарност и признателност. Всички ветерани получиха юбилейния медал „75 години от Втората световна война“, учреден със заповед на министъра на отбраната по предложение на СВВБ. С него бяха отличавани и потомци с принос към Съюза и за активна военно-родолюбива дейност.

Съюзът учреди юбилейен медал „75 години от Победата над фашизма“, който връчваме на български и чуждестранни граждани с

принос към отбелязването на годишнината. На много места от представители на посолството на Руската федерация бяха връчени руски юбилейни медали. Можем определено да кажем, че връчването на медалите се посреща много добре от обществеността. Там където областните организации проявиха инициативност връчването ставаше на церемонии с участието на представители на местната власт и войсковите формирования.

Учредихме награден знак „За признателност“, който вече се връчва на активни членове на Съюза, български и чуждестранни граждани, които ни подкрепят. Продължава традицията министърът на отбраната да поздравява и награждава ветерани, навършили 100 години. През 2021 г. за 105-та годишнина на ветерана Стойчо Стойчев от Нова Загора бе награден от президента Румен Радев с „Почетен знак на президента“, което е голямо признание. Тази инициатива продължи и занапред в Петрич, Искър, Плевенско, Маломир, Шуменско и др.

Трябва да благодарим на областните и общинските структури на Съюза, които полагат грижи за съществуващите военни паметници. Съвсем нови паметници бяха открити в Своге и села в общината, както и в с. Спасово, Община Чирпан. Във връзка със 110 години от Балканските войни в областните комисии бе направен преглед на военните паметници и заявени средства за тяхното ремонтиране. За съжаление пандемията ни попречи да продължим реализирането на идеята за издигане на паметник в района на с. Страцин, Република Северна Македония. Не сме се отказали от това съвместно начинание с Министерството на отбраната и Съюза на военноинвалидните кооперации. След дълга кореспонденция и разговори със Столична община имаме надежда да поставим паметна плоча за посрещането на българската войска от Втората световна война на бул. „Княгиня Мария Луиза“ в столицата.

Не само за съхраняване на историята, но и в подкрепа на българската кауза, бяха военно-историческите походи по бойния път на Българската армия в Република Северна Македония и Република Сърбия.

Осем български ветерани от Втората световна война се включиха с послания към съвременниците и бъдещите поколения. Това те направиха във видеообръщения в отговор на инициативата на Международния съюз «Наследници на Победата», които бяха излъчени на обща международна видеоконференция на 9 май 2020 г., посветена на 75 - годишнината от Победата.

Продължи издаването на книги от Библиотеката „Воини ветерани“. Излезе от печат книгата „През годините на историята ни“, посветена на 75 години от участието на Българската армия в заключителния етап на Втората световна война и 30 години от възстановяването на Съюза на ветераните от войните на България. Автори на материалите са председатели и други дейтели на организацията.

Който твърди, че младите у нас са загърбили историята ни, е добре да помисли до колко е прав. Ще му помогне поредната книжка от библиотека „Воини ветерани“ „През очите на потомците“. В нея са разказите на ученици от 4 до 12 клас., участвали в Националния ученически конкурс „Спомен за мой близък, участник във Втората световна война“, организиран от централното ръководство и областните организации на СВВБ със съдействието на Министерството на образованието и науката и Министерството на отбраната.

Автори на книгата “С младостта в сърцата“ са ветераните от Втората световна война Мария Тотева, Димчо Димчев, Бойко Медаров, Йосиф Михов, Атанас Славков, Атанас Иванов, Лала Старибратова, Йордан Атанасов и Борис Гърнев. Поради големия интерес второ издание претърпя книгата „Вървах по пътя след вярата и дълга“ на доц. д-р Иван Сечанов. В края на 2021 г. дойде и книгата „По бойния път на Българската армия (2015-2021 г.)“, която с текст и снимки разказва за нашите военно-исторически походи в Европа и за възстановките на най-важните боеве, в които е участвала Българската армия.

Издателска активност проявяват и структурите по места, като организациите в Бургас, Варна, Враца, Пловдив, Плевен, Стара Загора и други. В този ред на мисли трябва да отбележим отразяването на дейността на Съюза във в. „Българско войнство“, в. „Българска армия“, в. „Земя“, в. Дума“, както и в регионалните медии. Успяхме да пробием и в електронните медии. Установихме добро взаимодействие с предаването „Отблизо“ на БНТ, с Дома на киното, който включи в свой филм за София наш ветеран, работим добре, както и с Военния телевизионен канал. Голяма част от дейността ни е събрана в документалния филм на Димитър Бебенов „Верни на идеите си“.

По места бяха организирани запомнящи се мероприятия, като в Смолян, Плевен, Бургас, Пловдив, Варна, София, Софийска област, Кърджали, Шумен, Ямбол, Велико Търново, Кюстендил, Мездра, Раковски, Хисаря, Русе, Благоевград, Ловеч, Пазарджик, Тетевен и др. Макар и в необичайни условия, породени от пандемията COVID-19, успешно се реализира националният с международно участие конкурс „На мира в света“. Негови организатори в Бургас са областните ръководства на СОСЗР, Съюза на ветераните от войните на България и Военния клуб.

На 9 май 2021 г. ръководството на Съюза и ветерани от столицата бяха приети лично от президента Румен Радев. На срещата Съюзът бе удостоен с „Почтен знак на президента“. Това е голямо признание за нашата работа и за авторитета на Съюза. Ние сме единствената военно-патриотична организация с такова високо отличие.

През следващите години основните направления във военно-патриотичната дейност продължават. Една не малка част от тях ще бъдат посветени на 110 години от Балканската освободителна война през 2022-

2023 г. и 80 години от Победата над фашизма. По наша инициатива има сформиран Национален инициативен комитет под патронажа на президента. Очакваме правителственото за създаване на Организационен комитет под председателството на министъра на отбраната.

2. Социални и здравни проблеми на СВВБ

Обемът на работата по този проблем намалява с всяка година, поради бързото намаляване на броя на живите ветерани. От около 300000 ветерани преди 30 години, по данни на НОИ към 01.03.2022г. са останали 239 и всички са над 95 години и със здравни проблеми. В 13 области са останали от 1 до 3 ветерана. В 9 области са останали от 3 до 10. Повече живи ветерани има в София 89, Пловдив 19 и Варна 20. Имаме и около 40 души столетници, които награждавахме с пари, грамоти, наградни знаци от Съюза и Министерството на отбраната.

През този 3-годишен мандат, който отчитаме, ветераните са намалели със 785. Прогнозата при този темп на намаление на живите ветерани е, че ще имаме още около 2 мандата по 3 години СВВБ в този му вид. Време е да се мисли и за съдбата на Съюза в близкото бъдеще.

Трудната обстановка в нашата страна, наложена от вирусната пандемия, от административните неуредици във всички области на живота, напоследък и от войната в Европа, се отразиха неблагоприятно и върху социалната и здравна дейност на Съюза.

Независимо от това Съюзът не е престанал да помага на нуждаещите се ветерани. През 2019г. сме оказали финансова помощ на 120 ветерана. През 2020г. на 103. През 2021г. ЦУС е помогнал на 35 ветерана по 400 лева, на мама Вася приживе от Русе с 500 лева. Почти всички областни и градски ръководства на Съюза, с малки изключения, помогнаха на нуждаещите се ветерани със суми до 250 лева.

Помощ на 86 ветерани оказа и Министерството на отбраната с обща сума 11000 лева.

Българският червен кръст през 2020г. раздаде хранителни продукти на ветерани на стойност 3500 лева, през 2021г. храна за 11000 лева.

Много кметове на общини помагат на ветерани с пари, дърва, транспорт, хранителни продукти и др. Имената им са споменати в годишните отчети на Съюза. В Плевенска област всеки ветеран е зачислен към фирма, която помага във всички нужди – пари, храни, лекарства, транспорт, хигиенни нужди, закупуване на дрехи и др.

След много срещи и разговори с Министерството на здравеопазването, с директори на лечебни заведения и регионалните здравни инспекции (РЗИ), със съдействието на председателите на нашия Съюз в Стара Загора, Велико Търново и Видин, успяхме да възстановим средствата от 3000 лева на оперираните ветерани.

Законовите разпоредби и човеколюбивото чувство на нашите членове ни задължават да се преклоним пред делата на тези участници във

войната, спасили нашата страна от национална катастрофа. Да водим на целогодишен отчет всеки един ветеран и своевременно му помогнем за решаването на неговите социални и здравни нужди.

3. Международна дейност

Международната дейност на Съюза през изминалия период бе съпътствана от редица трудности, породени включително и от пандемията. Както сродните организации в другите страни, така и ние, поддържахме преди всичко онлайн връзка със Световната организация на ветераните от войните /FМАС/. Много от задачите бяха свързани с юбилейни чествания - 75-та годишнина от победата над фашизма.

По традиция бяхме основни организатори на отбелязването на международния ден на мира – 21 септември. Подкрепяхме посланията на ООН 21 септември да стане ден за укрепването на мира, да спре въоръжаването, да се издигне глобалната солидарност и сътрудничество, както на национално, така и на международно ниво. Да се ръководим от призива ”да строим мостове, а не стени”.

Чествания на 21 септември се провеждаха съвместно с дружеството на ООН и държавните институции и други обществени патриотични организации. Те бяха в цялата страна – градове и села, съвместно с обществени, патриотични и младежки организации, студентски и ученически клубове, с поздравителни адреси, гълъби, балони, цветя. За съжаление от създадената обстановка пострадаха активните ни двустранни връзки с ветеранските организации на Балканите и в Русия.

4. Организационна дейност

Реализацията на Съюза и утвърждаването му в обществото като необходима, полезна и авторитетна организация, се дължи най-вече на организационната дейност на всички структури на Съюза в центъра и по места.

Следва да отбележим, че независимо от някои трудности, породени от „Ковида”, международната обстановка и в личен план, продължават успешно дейностите за реализиране на задачите в направлението. Болшинството от ветерани, потомци и съмишленици с голяма отговорност се отнасят към изпълнение на своите задължения.

Добри резултати в своята дейност имат по-голяма част от областните организации в Пловдив, с председател Атанас Хаджиев, Варна – Васил Василев, Бургас – Ася Бороджиева, Шумен – Николай Калев, Велико Търново – Атанас Величков, Стара Загора – Янаки Драгов, Сливен – Николай Тодоров, Ямбол – Красимир Вълев, Кърджали – Ани Иванова, Благоевград – Елена Икономова, Смолян – Златка Петрова, Враца – Лъчезар Генов и др.

В някои от останалите области има отделни добри прояви, но за тях нямаме добра информация и никаква информация от Монтана, София

област, Силистра, Добрич, Разград и Търговище. Последните области будят сериозна тревога за тяхното организационно състояние.

През отчетния период са проведени всички планирани заседания на Изпълнителното бюро и ЦУС. Работи се активно за подновяване на договорите с Министерството на отбраната и Изпълнителната агенция „Военни клубове и военно-патриотично дело“ за помещенията, които ползват структурите ни по места.

Използвайки пролука в „Ковид“ обстановката, областната организация в Стара Загора проведе през 2021г. една запомняща се полезна среща за обмяна на опит. Такива бяха проведени поотделно и в минали години.

В направлението своевременно и задълбочено се изготвяха годишните планове на Съюза и други такива с по-дълъг срок за честване на исторически годишнини.

В периода между двата конгреса продължиха на добро ниво деловите ни контакти и съвместната ни работа с военно-патриотичните съюзи, Българския антифашистки съюз, Отечествения съюз, Национално движение „Русофили“ и редица други организации на централно, областно и общинско ниво, с държавни и местни ръководства.

Специално следва да отбележим доброто ни взаимодействие и помощта, която получаваме от Централното военно окръжие и неговите структури в страната. Изказваме нашата благодарност.

Също така през този период продължи съвместната ни дейност с Министерството на отбраната и преди всичко с дирекция „Социална политика и политика по военно-патриотичното възпитание“. Те предоставиха на Съюза значителна финансова помощ, като също така с тяхна помощ се реализираха посещения до паметни места в Унгария, Хърватия, Северна Македония, Сърбия и други.

В работата на организационното направление има и някои проблеми, които не са решени добре.

На първо място е обхвата на членовете на организацията. Не се знае точната членска маса. Пример – Търговище и др.

Дълго време в централното ръководство нямаше информация по този въпрос. И нещо повече – при останал един жив ветеран, председателят не знаеше, че той от дълги години живее във Варна. След последния пленум (януари 2022г.), на който се реши, че на областните организации без членове, няма да получават субсидии, пристигна един списък с 15 души членове.

На второ място – членския внос.

Областните ръководства не полагат достатъчно усилия за плащането на членския внос. И още повече за отчисленията съгласно Устава на Съюза.

Уставът за Съюза е като Конституцията за държавата.

Областното ръководство на Монтана писмено заявява, че няма да превежда членски внос, съгласно правилата в Устава. А Уставът е гласуван, утвърден и приет от Конгреса. Делегатите от тази област са гласували с „да” за него. И не се изпълнява.

Кои са организационните проблеми, които спешно следва да се решават:

1. Обхващане и приобщаване на всички ветерани, повече потомци и съмишленици в организационните структури на Съюза. Добра отчетност в това отношение. И още по-добро използване във военно-патриотичната и родолюбива дейност.

2. Отчетливо изпълнение на решенията на Конгреса, на Централния управителен съвет и Изпълнителното му бюро, както и решенията на областните ръководства и областните и общински ръководни органи.

3. Задълбочаване на връзките с Министерството на образованието и с това на младежта и спорта, и с местната власт за активизиране работата с учащата се младеж.

Заключение:

Опора и насока на работата ни ще бъдат решенията на XII конгрес на Съюза. Те трябва да бъдат насочени към:

1. Грижи за малко останалите живи ветерани – всички над 95 г. със здравни и социални проблеми. Непрекъснат контакт с всеки един и оказване на своевременна здравна и социална помощ.

2. Военно-патриотичната и родолюбива дейност да бъде насочена основно към учащите се и младото поколение. Съобразно техните интереси да се подбират и формите на патриотично възпитание. Тази работа да бъде вършена от знаещи, можещи и инициативни хора - родолюбци. Да има единодействие с други държавни и обществени органи и организации.

3. За ръководители и членове на ръководни органи да се избират културни, предани на делото на Съюза, инициативни и делови хора, които знаят и спазват закона и Устава на Съюза. Неподходящите за тази работа да бъдат своевременно сменяни. За работата им да се съди по техните дела!

Уважаеми колеги,

Искам да Ви помоля в изказванията Ви да споделите Вашия опит. Има интересни инициативи по области, които не са споменати в доклада. Желателно е да има критика и самокритика с посочване на конкретни факти, не общи приказки. Няма безгрешни хора. Този, който си мисли, че безгрешен – е ненормален. Въпрос на отношение към грешките.

Накрая от името на Бюрото позволете ми от все сърце да изкажа нашата благодарност за всеотдайността в решаване задачите на Съюза, на председателите и актива на областните организации в Пловдив, Пазарджик, Кърджали, Хасково, Стара Загора, Сливен, Ямбол, Бургас, Варна, Шумен, Плевен, Враца, Благоевград, Смолян, Кюстендил, София град и др.

Желаем Ви здраве и творческо дълголетие. Бъдете все такива човеколюбци, родолюбци и патриоти, инициативни и всеотдайни на делото на СВВБ, за благо на нашия народ, нашата майка България.

Благодаря Ви за вниманието!

10.06.2022г.
гр.София

Председател на СВВБ:
Доц. д-р Иван Сечанов